

ΓΕΩΠΟΝΙΑ.— «'Ελλάς» μία καινούργια ἐπιτραπέζια σταφυλή, ύπό Μάρκου
Βασ. Βλάχου*, διὰ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἰωάννου Παπαδάκη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὰ ἐπιτραπέζια σταφύλια ἀντιπροσωπεύουν σπουδαῖο κλάδο τῆς Ἑλληνικῆς ἀμπελουργικῆς παραγωγῆς ποὺ τὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια παρουσιάζει σημαντικὴ ἀνάπτυξη.

Οἱ καλλιεργούμενες ἑκτάσεις γιὰ τὴν παραγωγὴ ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ 14000 ἑκτάρια ποὺ ἦταν τὸ 1953 ἀνῆλθαν σὲ 21000 τὸ 1983, ἐνῶ ἡ παραγωγὴ αἱ ξήθηκε ἀντίστοιχα ἀπὸ 120000 σὲ 316000 τόνους.

Ἐπέκταση τῆς καλλιέργειας σημειώθηκε στὶς περιοχὲς Καβάλας, Χαλκιδικῆς, Λάρισας καὶ Ἡρακλείου Κρήτης, στὶς διόποιες οἱ οἰκολογικὲς συνθῆκες εἶναι πολὺ εύνοϊκές.

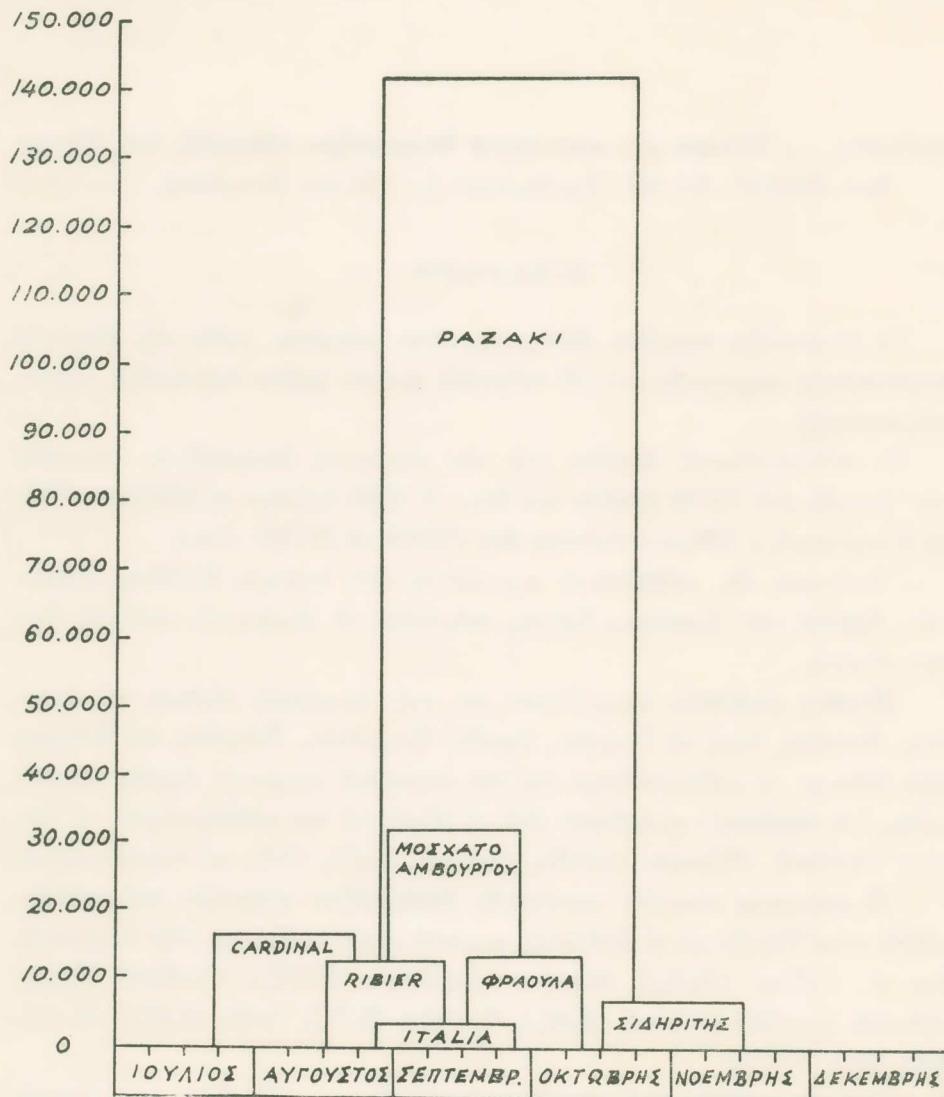
Μεγάλες μεταβολὲς σημειώθηκαν καὶ στὴν ποικιλιακὴ σύνθεση τοῦ ἀμπελῶνα. Ποικιλίες ὅπως τὸ Μπατίκι, Παμίδι, Ζουμιάτικο, Σιδηρίτης καὶ διάφορες ἄλλες ἔπαινσαν νὰ καλλιεργοῦνται γιὰ τὴν παραγωγὴ σταφυλῶν ἀμεσῆς κατανάλωσης, ἐ·ῶ παράλληλα εἰσήχθησαν ἀπὸ τὸ ἔξωτερικό καὶ καλλιεργοῦνται οἱ ποικιλίες Cardinal, Alphonse Lavallée (Ribier), Italia, Gold καὶ διάφορες ἄλλες.

Οἱ κυριότερες ποικιλίες παραγωγῆς ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν ποὺ καλλιεργοῦνται στὴν Ἑλλάδα μὲ τὸ ἀντίστοιχο ποσοστὸ συμμετοχῆς τους στὴν παραγωγή, εἶναι οἱ: Ραζακί (60,7%), Μοσχάτο Ἀμβούργου (13,8%), Cardinal (7,0%), Alphonse Lavallé (Ribier) (5,4%), Φράουλα (5,7%), Italia (1,4%) καὶ διάφορες ἄλλες (6,0%).

Ἄπο τὰ στοιχεῖα αὐτὰ προκύπτει ὅτι ἡ μέσης ἐποχῆς ὥριμανσης ποικιλία Ραζακί ἀντιπροσωπεύει τὸ 60,7% τῶν παραγόμενων σταφυλῶν. Αὔτοῦ ἔχει δυσμενεῖς συνέπειες στὴν ἔξαγωγικὴ δραστηριότητα τῆς Χώρας μας ποὺ πρακτικὰ περιορίζεται στὸ δίκηνο Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου. Γι' αὐτὸῦ ἐπιβάλλεται νὰ εἰσαχθοῦν

* MARCOS VAS. VLACHOS, «Hellas» un nouveau raisin de table.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΝΟΙ



*Ημερολόγιο συγκομιδῆς τῶν κυριοτέρων ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν στὴν Ἑλλάδα

στήν καλλιέργεια, και νὰ καλλιεργηθοῦν εὐρύτερα, ποικιλίες πρώιμης, δψιμης και πολὺ δψιμης ώριμανσης ὥστε ἡ περίοδος αἰχμῆς Σεπτεμβρίου - 'Οκτωβρίου νὰ ἀφορᾶ σὲ δσο τὸ δυνατὸν μικρότερες ποσότητες ἀπὸ τὶς παραγόμενες ἐπιτραπέζιες σταφυλές.

Στήν ἐπιτυχία τοῦ στόχου αὐτοῦ ἀποβλέπει ἡ βελτιωτική μας προσπάθεια ποὺ ἀρχισε τὸ 1959 και συνεχίζεται. "Ηδη ἔχουμε δημιουργήσει σημαντικὸν ἀριθμὸν νέων ποικιλῶν πολὺ πρώιμης, πρώιμης και δψιμης ἐποχῆς ώριμανσης μὲ ἐνδιαφέροντα καλλιεργητικὰ και τεχνολογικὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ συμβάλουν θετικὰ στὴ διεύρυνση τῆς περιόδου ώριμανσης τῶν ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν μὲ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τόσο στήν ἔξαγωγικὴ δραστηριότητα τῆς Χώρας δσο και στήν ὄμαλὴ τροφοδοσία τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς.

"Η ἀνακοίνωση αὐτὴ ἀφορᾶ στήν καινούργια ποικιλία «Ἐλλάς» ποὺ παρουσιάζει ἴδιαίτερο ἐνδιαφέρον, λόγω τῶν καλλιεργητικῶν και τεχνολογικῶν χαρακτηριστικῶν της.

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ

"Η νέα ποικιλία ἀμπέλου «Ἐλλάς» προῆλθε ἀπὸ διασταύρωση τῶν ποικιλῶν Φράουλα κόκκινη (συνων. Φράουλα) X Κέρινο (συνων. Ραζακί, Σμυρνένικο, 'Αφούν 'Αλή, Dathier de Beyrouth...) ποὺ ἔγινε τὸ 1970 στὸν ἀμπελώνα τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Τὴν καινούργια αὐτὴ ποικιλία δημιούργησε και μελέτησε ὁ καθηγητὴς Μ. Βλάχος.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

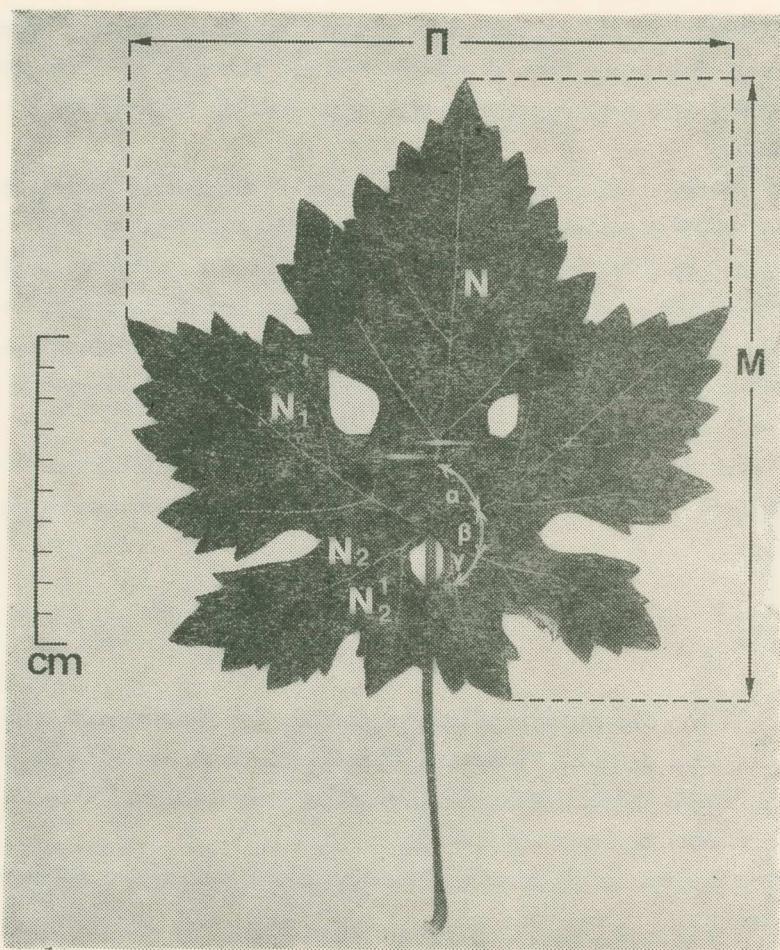
Φυτὸς ζωηρὸς και παραγωγικὸς στὸ διποῖο ταιριάζει κλάδεμα σὲ 2-3 ἡ περισσότερα μάτια, ἀνάλογα μὲ τὴ διαμόρφωση (κυπελλοειδή, γραμμοειδή, κρεββατίνες).

Διαμορφωμένο σὲ κυπελλοειδὴ παράγει 5-6 χιλιόγραμμα τὸ πρέμνο· σὲ ἀμφιπλευρα κορδόνια Royat 7-8 χιλιόγραμμα και σὲ κρεββατίνες 2,0 ώς 2,5 τόνους τὸ στρέμμα.

Σὲ κάθε καρποφόρα κληματίδα φέρει δύο (2) σταφυλές συνήθως στοὺς 50 και 60 κόμπους και ἄλλοτε στοὺς 30 και 40.

Γονιμότητα τῶν ταχυφυῶν μικρή.

Μὲ τὰ ὑποκείμενα ποὺ χρησιμοποιοῦνται στήν 'Ελλάδα (110 R, 41 B, 1103 P, 140 Ru, 5 BB) ἔχει καλὴ συγγένεια.



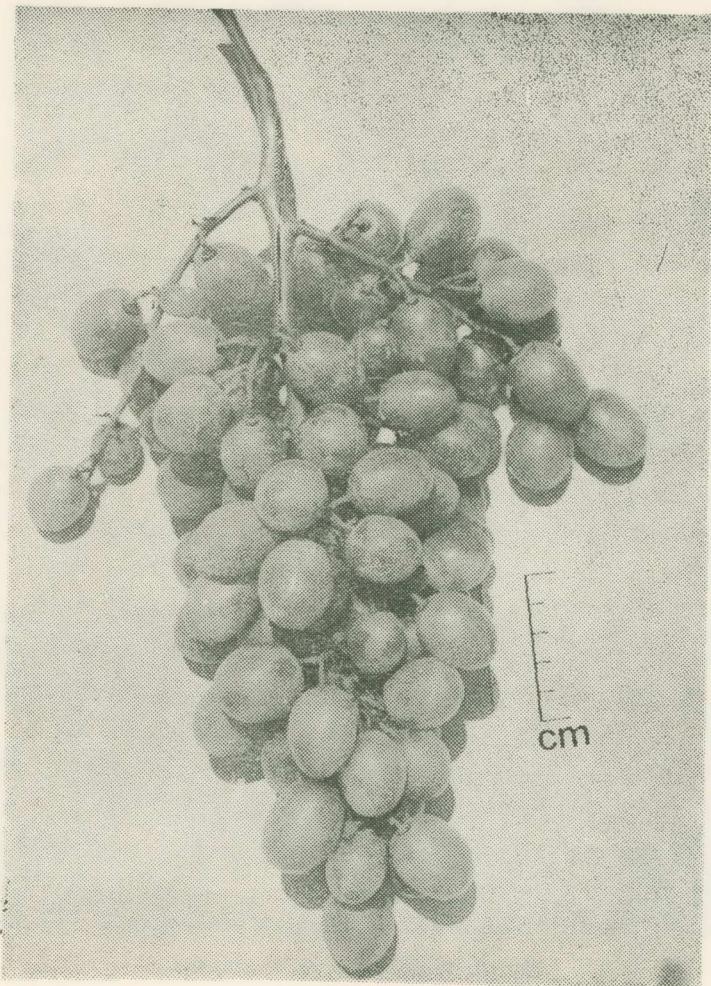
Εικόνα 1. Τυπικό φύλλο της «Ελλάδος»

Μέσος δρος μετρήσεων σε δέκα (10 άνεπτυγμένα φύλλα:)

| | |
|---|------|
| M = μῆκος φύλλου (έκ.) | 18,6 |
| Π = πλάτος φύλλου (έκ.) | 17,3 |
| N = κύρια νεύρωση (έκ.)..... | 12,9 |
| N1 = άνωτερη πλάγια νεύρωση (έκ.) | 10,8 |
| N2 = κατώτερη πλάγια νεύρωση (έκ.)..... | 8,1 |

Γωνίες:

| | |
|------------------------------------|-------|
| α = γωνία μεταξύ N και N1 | 48,3° |
| β = γωνία μεταξύ N1 και N2 | 52,7° |
| γ = γωνία μεταξύ N2 και N1/2 | 48,3° |
| Μέσο μῆκος μίσχου (έκ.) | 9,3 |



Εικ. 2. Τυπικό σταφύλι



Εἰκ. 3. Διαμόρφωση σε κρεββατίνα

Παρουσιάζει μικρή εύαισθησία στη μικρορραγία καὶ μέτρια στὸ ὀλόδιο καὶ τὴ φαιὰ σῆψη.

Προσαρμόζεται σὲ ἐδάφη βαθύα, μέσης συστάσεως, δροσερά.

ΦΑΙΝΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(μέσες ήμερομηνίες περιόδου 1981-1986)

| | | |
|--------------------------------------|----|-------------------|
| •Εκβλάστηση (πλήρης) | 10 | 'Απριλίου |
| •Ανθοφορία (ἀρχή-τέλος) | 25 | Μαΐου-3 'Ιουνίου |
| •Έναρξη ώριμανσης (περικασμός) | 7 | 'Ιουλίου |
| •Ωρίμανση | 20 | 10ήμερο Αύγουστου |
| Φυλλόπτωση | | τέλη Νοεμβρίου |

ΑΜΠΕΛΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Φύλλο ἀναπτυγμένο, μέτριο ὡς μεγάλο, πεντάλοβο· ἔλασμα κυματῶδες, μετρίου πάχους, βαθιοπράσινο, λεῖο στὴν πάνω ἐπιφάνεια· στὴν κάτω ἀνοιχτοῦ πράσινου χρωματισμοῦ μὲ λίγα τριχίδια μεταξὺ τῶν νευρώσεων· ἀνώτεροι πλάγιοι κόλποι μετρίου βάθους καὶ ἀλλοτε ἀβαθεῖς συνήθως κλειστοί· κατώτεροι ἀβαθεῖς ἀνοιχτοί· μισχικὸς κόλπος διαφόρου σχήματος συνήθως ἀνοιχτοῦ V· δόντια δύο μεγεθῶν μὲ πλευρὲς ἔλαφρὰ κυρτὲς ποὺ τελειώνουν σὲ ἀγκάθι· κύριες νευρώσεις μέτριας ἀνάπτυξης, πρασινοκίτρινες, λεῖες.

Μίσχος μετρίου μήκους, πρασινοκίτρινος, λεῖος.

Σταφυλὴ μεγάλη ὡς πολὺ μεγάλη (μέσες διαστάσεις 27,0 12,2 ἑκ.) κωνικὴ-κυλινδροκωνική, ἀραιή· μερικὲς φορὲς οἱ πρῶτες διακλαδώσεις εἶναι ἀρκετὰ μακρές· βόστρυχος ἔλαστικός, πρασινοκίτρινος· μίσχος πολὺ μακρὸς ξυλοποιούμενος στὴ βάση.

Ράγα πολὺ μεγάλη, (μέσες διαστάσεις 29,0×20,5 mm), ὡοειδῆς-κυλινδρικὴ ἢ ἀντωσιειδῆς· φλοιὸς λεπτός, κιτρινοπράσινος μὲ ἀφθονη ἀνθηρότητα· σάρκα ἀνθεκτική· γεύση εὐχάριστη γλυκιά· χυμὸς ἄχρωμος· ποδίσκες μακρός, ἴσχυρός, πράσινος.

Γίγαρτα 1-2 κατὰ ράγα, μέτρια, ἀπιοειδή.

Κληματίδα μακρή, ἴσχυρή, ἀνοιχτοῦ καστανοῦ χρωματισμοῦ· μεσογονάτια μετρίου μήκους· τομὴ ἔλλειπτική· κόμποι λίγο πλατυσμένοι σκοτεινότερου χρωματισμοῦ· ὀφθαλμοὶ κωνικοὶ ἀναπτυγμένοι.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

| | | |
|------------------------|---------------|-----------|
| Μέσο βάρος σταφυλῆς | γραμμάρια | 513,1 |
| Μέσο βάρος ράγας | " | 7,5 |
| Μέσες διαστάσεις ράγας | χιλιοστόμετρα | 29,0 20,5 |

Σύνθεση σταφυλῆς

| | | |
|-----------|---|------|
| Ράγες | % | 98,0 |
| Βόστρυχοι | % | 2,0 |

Δείκτης σύνθεσης σταφυλῆς

| | |
|--------------------------------------|-------|
| Βάρος σάρκας και χυμοῦ | =12,4 |
| Βάρος φλοιῶν, γιγάρτων και βοστρύχων | |

Σύνθεση ράγας

| | | |
|--|-----------|--------|
| Φλοιοί | % | 3,8 |
| Γίγαρτα | % | 1,4 |
| Σάρκα και χυμός | % | 94,8 |
| Μέσο βάρος 100 γιγάρτων | γραμμάρια | 4,4 |
| Μέσο βάρος ἀπαιτούμενο γιὰ τὴν ἀπόσπαση μιᾶς ράγας ἀπὸ τὸν ποδίσκο της | " | 859,2 |
| Μέσο βάρος ἀπαιτούμενο γιὰ τὴν σύνθλιψη μιᾶς ράγας | " | 2162,2 |

Σύσταση τοῦ χυμοῦ τῶν σταφυλῶν κατὰ τὴν ώρίμανση (g/l)

| | | |
|---------------|---|-------|
| Σάχαρα | % | 165,0 |
| Όλική δέξιητα | % | 4,4 |

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

‘Η «Ἐλλάς» εἶναι ἐνδιαφέρουσα ποικιλία ποὺ παρουσιάζει ἀρκετὰ πλεονεκτήματα σπουδαιότερα ἀπὸ τὰ ὅποῖα εἶναι τὰ ἔπομενα:

‘Ικανοποιητική ζωηρότητα ποὺ ἐπιτρέπει τὴ διαμόρφωση πρέμνων διαφορετικῆς ἀνάπτυξης και τὴν ἐφαρμογὴ κλαδευμάτων καρποφορίας διαφόρου βαθμοῦ αὐστηρότητας.

‘Ψηλές και σταθερές ἀποδόσεις.

Έπαρκή συγγένεια μὲ τὰ ὑποκείμενα ποὺ χρησιμοποιοῦνται στὴν 'Ελλάδα. Παράγει σταφυλές ὥραίας ἐμφάνισης, ἐλκυστικές μὲ ἔξαιρετους δργανοληπτικούς χαρακτῆρες.

Οἱ σταφυλές παρουσιάζουν ἐπιδεκτικότητα στὴ διατήρηση στὸ πρέμνο, σὲ συνθῆκες συντηρήσεως σὲ ψυχροθαλάμους, καθὼς καὶ ἀντοχὴ στοὺς χειρισμούς καὶ τὴ μεταφορά.

Λόγω τῶν προαναφερθέντων πλεονεκτημάτων ἐπιβάλλεται εὐρύτερη δοκιμαστική καλλιέργεια τῆς καινούργιας αὐτῆς ποικιλίας γιὰ νὰ διαπιστωθεῖ ἡ ἀξία της σὲ διαφορετικὰ περιβάλλοντα.

B I B L I O G R A F I A

Βλάχος Μ., 1968: Χαρακτῆρες καὶ ιδιότητες ποικιλιῶν τινῶν ἀμπέλου. 'Επιστημονικὴ 'Επετηρὶς τῆς Γεωπονικῆς καὶ Δασολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τόμος **ΙΒ'**, σελ. 419-488, Θεσσαλονίκη, 1988.

- 1971: «Θέρμη» μιὰ νέα ποικιλία παραγωγῆς πρώιμων ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν Πρακτικὰ 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν, τόμος **44ος**, σελ. 343-357, 'Αθήνα, 1969.
- 1971: Caractéristiques bioclimatiques des cépages et des vignobles. Bulletin de l'O.I.V., **44**, 207-221, Paris.
- 1974: «'Ιθάκη» μιὰ νέα ποικιλία παραγωγῆς ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν. 'Επιστημονικὴ 'Επετηρὶς τῆς Γεωπονικῆς καὶ Δασολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τόμος **17ος**, σελ. 443-458, Θεσσαλονίκη.
- 1982: Deux nouveaux cépages de table. Τόμος πρακτικῶν Διεθνοῦ Συμποσίου γιὰ τὰ ἐπιτραπέζια σταφύλια καὶ τίς σταφίδες, 'Ηράκλειο Κρήτης, σελ. 103-110.
- 1985: Aptitude à la combinaison de quelques cépages. Symposium International de Genetique de la vigne. Verona (Italie) 13-18 Avril 1985.

R É S U M É

«Hellas» un nouveau raisin de table.

Le cépage HELLAS a été obtenu, en 1970, dans le vignoble expérimental de l'Université Aristote de Thessaloniki, par croisement de Phraoula Kokkini (syn. Phraoula) X Kerino (syn. Razaki, Dathier de Beyrouth...).

D'après des essais culturaux et à la suite des observations effectuées, pendant plusieurs années dans le vignoble Universitaire, on conclut qu'il s'agit pour un cépage très intéressant qui présente de nombreux avantages, tels:

Rendement élevé.

Bonne qualité du produit.

Bonne tenue sur souche et pendant le transport.

Toutefois, ces résultats, ne peuvent pas être considérés comme définitifs, c'est pourquoi ce cépage doit être expérimenté dans diverses régions du pays afin que l'on puisse obtenir des résultats définitifs.